

στην υπηρεσία της επιχείρησής σας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

12 Σεπτεμβρίου, 2014

Έκθεση Ε.Ε. για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε Έκθεση σχετικά με τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Τα αποτελέσματα της Έκθεσης δείχνουν ότι παρόλο που η ΕΕ διαθέτει ορισμένα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα (εργαζόμενοι υψηλής ειδίκευσης, υψηλής ποιότητας προϊόντα κ.α), τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίσουν επείγοντως ορισμένους τομείς που δημιουργούν ανησυχία: έλλειψη επενδύσεων, περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και στις ξένες αγορές, αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση, έλλειψη καινοτομίας και υψηλές τιμές της ενέργειας.

Από την εξέταση των επιδόσεων των κρατών μελών διαπιστώθηκε ότι η βιομηχανική ανταγωνιστικότητα διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα ως εκ τούτου προκύπτουν τέσσερις ομάδες:

1. **Κράτη μέλη με υψηλή και βελτιούμενη ανταγωνιστικότητα:** Κάτω Χώρες, Γερμανία, Δανία και Ιρλανδία.
2. **Κράτη μέλη με υψηλή αλλά στάσιμη ή μειούμενη ανταγωνιστικότητα:** Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστρία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Σουηδία και Φινλανδία.
3. **Κράτη μέλη με μέτρια αλλά βελτιούμενη ανταγωνιστικότητα:** Εσθονία, Λιθουανία, Ισπανία, Λετονία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Ελλάδα.
4. **Κράτη μέλη με μέτρια και στάσιμη ή μειούμενη ανταγωνιστικότητα:** Σλοβενία, Βουλγαρία, Κροατία, Μάλτα και **Κύπρος**.

Επίσης, προκύπτει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να εξετάσει τα πιο κάτω θέματα για τη χάραξη πολιτικής τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Να σημειωθεί ότι, στις 25-26 Σεπτεμβρίου 2014 θα διεξαχθεί η συνάντηση του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας όπου θα συζητηθούν αυτά τα θέματα.

- Χρειάζονται πρόσθετες επενδύσεις σε όλους τους τομείς, ώστε να διασφαλιστεί ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία μπορεί να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της.
- Οι μικρές και οι νέες επιχειρήσεις δυσκολεύονται περισσότερο να λάβουν τραπεζική πίστωση σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις, ακόμη και όταν τα οικονομικά αποτελέσματα είναι τα ίδια.
- Η ανταγωνιστικότητα υποστηρίζεται από την αποτελεσματικότερη καινοτομία και την εμπορική αξιοποίηση της έρευνας, καθώς και από την πρόσβαση σε εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης.

- Η ανταγωνιστικότητα απαιτεί μείωση του κόστους και της αβεβαιότητας για τις επιχειρήσεις κατά τις συναλλαγές τους με τη δημόσια διοίκηση. Η αύξηση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης συνεπάγεται μεγαλύτερο αριθμό ταχέως αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, ιδίως με την αύξηση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης. Οι χρονοβόροι και δαπανηροί φορολογικοί κανόνες, η διαφθορά και τα αναποτελεσματικά συστήματα απονομής δικαιοσύνης είναι οι περισσότεροι επιζήμιοι παράγοντες που παρακωλύουν την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Επίσης, τα περισσότερα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν καλύτερα υπόψη τις επιπτώσεις που έχουν στην ανταγωνιστικότητα οι κανόνες και η νομοθεσία που θεσπίζονται σε άλλους τομείς.
- Χρειάζεται υποστήριξη για να διευκολυνθεί η διεθνοποίηση των ΜΜΕ. Επί του παρόντος, οι μικρότερες και νεότερες επιχειρήσεις έχουν λιγότερες πιθανότητες να εισέλθουν σε ξένες αγορές και να δρέψουν τα σχετικά οφέλη. Οι πολιτικές που εστιάζονται στο επιχειρηματικό περιβάλλον, και ειδικότερα όσον αφορά την πρόσβαση σε κεφάλαια, τις δεξιότητες, τη στήριξη της καινοτομίας και την ανάληψη δράσεων για τη βελτίωση της παραγωγικότητας, είναι σημαντικές για να βοηθηθούν οι μικρές επιχειρήσεις να επεκτείνουν την εξαγωγική τους δραστηριότητα.
- Η ανταγωνιστικότητα επηρεάζεται αρνητικά από τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, που είναι υψηλότερες στην ΕΕ απ' ό,τι σε πολλές άλλες οικονομίες. Οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης δεν αντισταθμίζουν πλήρως τον αρνητικό αντίκτυπο της αύξησης των τιμών. Συνεπώς, χρειάζονται αποδοτικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και διαφοροποιημένες πηγές ενέργειας για να διασφαλιστεί η διάθεση ενέργειας σε ανταγωνιστικές τιμές.

Η Έκθεση για την Ανταγωνιστικότητα της Κύπρου ακολουθεί πιο κάτω.

Ολόκληρη η Έκθεση του 2014 υπάρχει διαθέσιμη στην πιο κάτω ιστοσελίδα:

[Έκθεση 2014 για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα με τίτλο «Παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις για να αναπτυχθούν»](#)

Οι επιμέρους εκθέσεις κάθε κράτους μέλους υπάρχουν στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

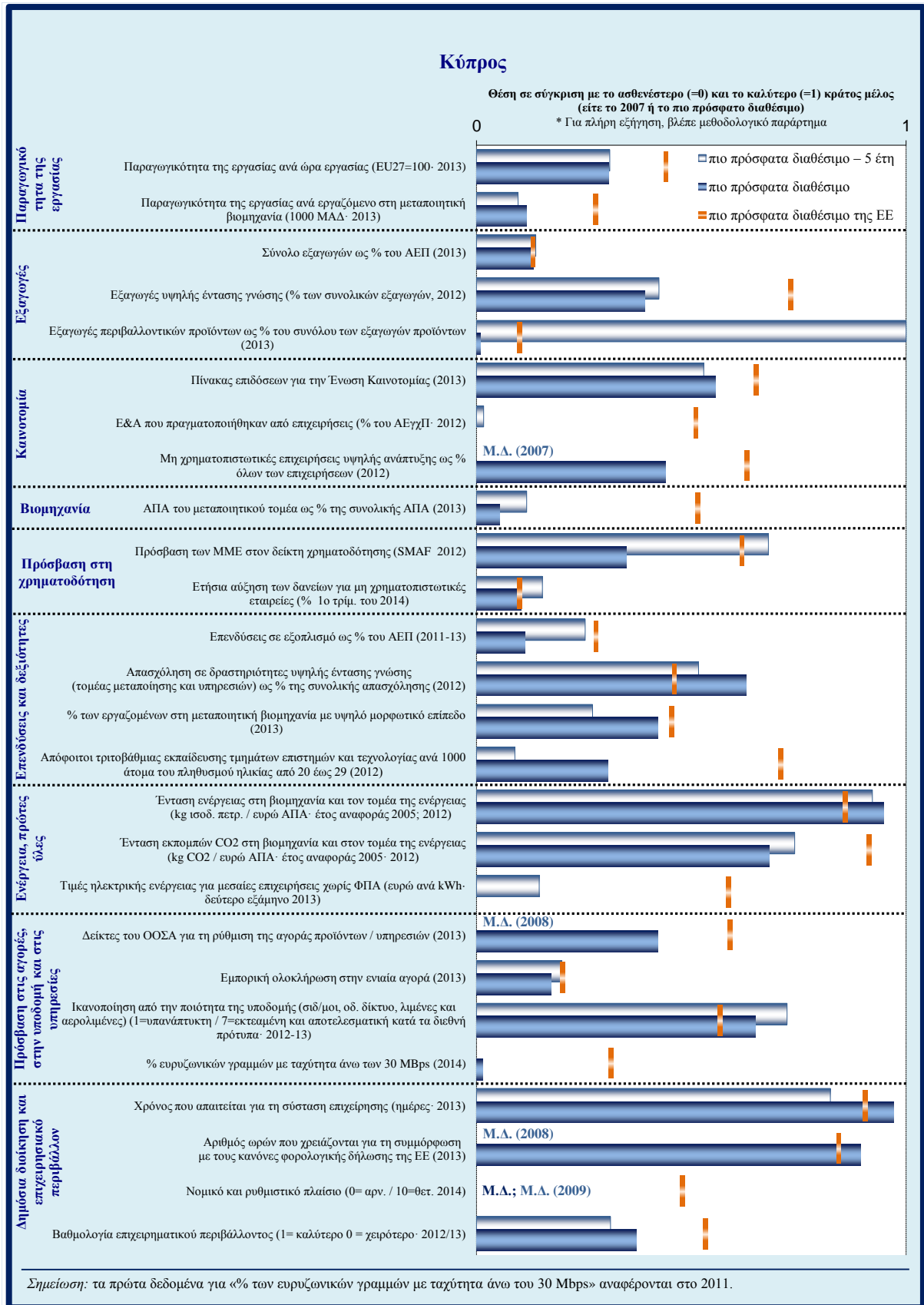
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/monitoring-member-states/index_en.htm

Με εκτίμηση,

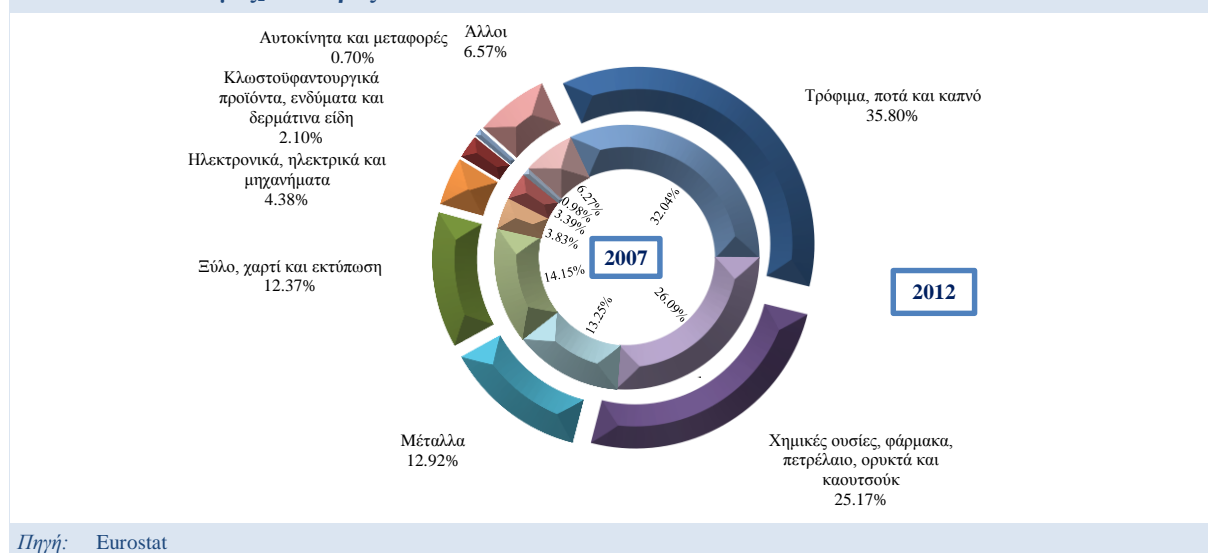
Στάλω Δημοσθένους Κούλεντρου
Ανώτερη Λειτουργός
Συντονίστρια Υπηρεσιών Ενημέρωσης
Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου
Enterprise Europe Network
Τμήμα Εκπαίδευσης & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

/ΜΚων

3.13 Κύπρος

Διάγραμμα 3.13.1 Μεταποιητικοί τομείς [Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) σε βασικές τιμές] - Κύπρος

3.13.1 Εισαγωγή και επιδόσεις

Οι οικονομικές επιδόσεις και οι πολιτικές εξελίξεις στην Κύπρο προέκυψαν στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής που συμφωνήθηκε τον Απρίλιο του 2013 ⁽¹⁾ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Ενώ η ύφεση παρουσιάζει σταδιακή μείωση, το πραγματικό ΑΕγχΠ συρρικνώθηκε κατά περίπου 5 % το 2013, μολονότι το αποτέλεσμα αυτό ήταν καλύτερο από το αναμενόμενο. Κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2014, ο δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής αντιστοιχούσε, κατά μέσο όρο στο 68,3 (με βάση το 2010=100), σημειώνοντας επιπλέον μείωση κατά 3 % σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013. Στον μεταποιητικό τομέα, η μείωση ανήλθε περίπου στο 8,9 % σε σύγκριση με το 2012.

Ωστόσο, τα εταιρικά κέρδη στον μεταποιητικό τομέα και στους κλάδους με μεγαλύτερο τουριστικό προσανατολισμό εξακολουθούν να διατηρούνται σε αρκετά καλά επίπεδα. Ειδικότερα, στον μεταποιητικό τομέα, αυτό αντικατοπτρίζει την έντονη μείωση του κόστους εργασίας, στην οποία συνέβαλε η κατάργηση της εφαρμογής του τιμαριθμικού επιδόματος. Σύμφωνα με την Eurostat, η Κύπρος σημείωσε μείωση του ονομαστικού ωριαίου κόστους εργασίας κατά 6,5 % το 4ο τρίμηνο του 2013 (βιομηχανία -4,6 %), η πιο δραστηκή προσαρμογή

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκή οικονομία: διάφορα έγγραφα. 149. Μάιος 2013. Βρυξέλλες. Έντυπη μορφή και διαδικτυο.

στην ευρωζώνη. Επίσης αυξάνονται οι δείκτες της επιχειρηματικής αισιοδοξίας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Εν τούτοις, οι αυστηροί όροι δανεισμού, τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης, και η εξασθένηση της ιδιωτικής ζήτησης συγκαταλέγονται στους παράγοντες που επιβαρύνουν την οικονομία.

3.13.2 Πρόσβαση στη χρηματοδότηση και επενδύσεις

Μολονότι η σταθεροποίηση του τραπεζικού τομέα συνεχίζεται, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση παραμένει περιορισμένη. Αυτό οφείλεται κυρίως στο υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε 41,7 % και 47,5 % στον τραπεζικό και στον συνεταιριστικό τομέα αντιστοίχως).

Στο μεταξύ, η Κύπρος κατόρθωσε να ανοίξει εκ νέου τρέχοντες λογαριασμούς καταργώντας πλήρως τους εσωτερικούς ελέγχους κίνησης κεφαλαίων. Πράγματι, πριν από την ενέργεια αυτή, ένας πρόσφατα ανοιγμένος λογαριασμός με μετρητά μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μόνο ως προθεσμιακή κατάθεση. Οι μεταφορές από και προς τους λογαριασμούς αυτούς δεν επιτρέπονταν, ενώ η δυνατότητα κατάθεσης χρημάτων στους λογαριασμούς αυτούς περιοριζόταν από την πολιτική των τραπεζών για την επιβολή περιορισμών στην ανάληψη χρημάτων. Έτσι, οι πληρωμές εντός της Κύπρου είναι πλέον πλήρως ελεύθερες και μόνο οι

διασυννοριακοί έλεγχοι κίνησης κεφαλαίων εξακολουθούν να ισχύουν.

Ωστόσο, η χορήγηση πίστωσης στον ιδιωτικό τομέα εξακολουθεί να συρρικνώνεται. Η δανειοδότηση σε μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες μειώθηκε κατά 10 % περίπου εντός του έτους από τον Ιανουάριο του 2014, ενώ η εταιρική πίστη μειώθηκε κατά 12½ % (5 % για μόνιμους κατοίκους). Στην Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (Bank Lending Survey) επισημαίνεται ότι αυτό αποτελεί συνέπεια τόσο των αυστηρών όρων δανεισμού όσο και της ασθενούς ζήτησης. Μολονότι τα ποσοστά δανεισμού μειώθηκαν από τα ύψη του 2013, εξακολουθούν να παραμένουν σε ποσοστό περίπου 6%, το οποίο είναι υψηλότερο κατά περισσότερες από 3 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο της ευρωζώνης.

Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση κατόρθωσε να δημιουργήσει 2 χρηματοδοτικά μέσα με την ΕΤΕπ για την υποστήριξη των ΜΜΕ στην Κύπρο. Το ταμείο επιχειρηματικότητας Κύπρου (CYPEF) (με 200 εκατομμύρια ευρώ που αποτελούνται από δάνειο 100 εκατομμυρίων ευρώ από το Δημόσιο και 100 εκατομμύρια ευρώ από τις συμμετέχουσες τοπικές τράπεζες) αποτελεί μηχανισμό χρηματοδότησης με βάση τον επιμερισμό του κινδύνου με τις τράπεζες για την υποστήριξη των επενδύσεων των ΜΜΕ και των αναγκών τους σε λειτουργικό κεφάλαιο. Για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων εξωτερικού εμπορίου με κονδύλιο 150 εκατομμυρίων ευρώ από την ΕΤΕπ αναμένεται να επανενεργοποιηθούν τα πιστωτικά όρια με διεθνείς τράπεζες και να στηριχθεί η ικανότητα του τραπεζικού τομέα της Κύπρου ώστε να παρέχει βραχυπρόθεσμα μέσα σε σχέση με το εμπόριο, όπως πιστωτικές επιστολές, παρά την υποβάθμιση στην πιστοληπτική κατάταξη. Με τη μείωση των κινδύνων που ενέχει η χρηματοδότηση του εμπορίου, το πρόγραμμα θα στηρίξει ροές εισαγωγών και εξαγωγών αξίας περίπου 300-450 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως, κυρίως από τις ΜΜΕ, οι οποίες πλήττονται περισσότερο από την πιστωτική στενότητα. Τέλος, η Τράπεζα της Κύπρου υπέγραψε συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) για τη συνέχιση του προγράμματος JEREMIE για την Κύπρο όσον αφορά τα υπόλοιπα 8 εκατομμύρια ευρώ δεσμευμένων διαρθρωτικών κονδυλίων. Συνεπώς, 16 εκατομμύρια ευρώ συνολικά θα τεθούν στη διάθεση των ΜΜΕ και έκαστη ΜΜΕ μπορεί να επωφεληθεί από δάνειο έως και 100 000 ευρώ.

Δύο επιπλέον πρωτοβουλίες αναπτύσσονται με στόχο την άμβλυση της οξείας έλλειψης ρευστότητας των επιχειρήσεων. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης αναγνώρισε στην Κύπρο το καθεστώς της δικαιούχου χώρας τον Μάιο του 2014 και σχεδιάζει να παράσχει χρηματοδοτική συνδρομή μέχρι το 2020. Αυτό θα ενισχύσει τον χρηματοπιστωτικό τομέα, θα στηρίξει το πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης της κυβέρνησης και θα χορηγήσει χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ. Τέλος, η κυβέρνηση επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός φορέα αναπτυξιακής χρηματοδότησης στην προσπάθεια να διοχετεύσει τη χρηματοδοτική συνδρομή από ξένους, εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς προς τις ΜΜΕ.

3.13.3 Καινοτομία και δεξιότητες

Οι οικονομικές τάσεις θα επηρεάσουν αναμφισβήτητα τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, που βασίζεται κυρίως στις δημόσιες δαπάνες.

Μολονότι η ένταση της έρευνας και ανάπτυξης έχει σχεδόν διπλασιαστεί από το 2000 και μετά, (από 0,25% το 2000 έως 0,47% το 2012), σημειώθηκε διαρκής στασιμότητα από το 2009 και μετά, με την ένταση να σταθεροποιείται στο 0,5% του ΑΕΠ το 2010 και το 2011. Αυτό αντιστοιχεί στον εθνικό στόχο της κυβέρνησης. Ωστόσο, ο εν λόγω δείκτης άρχισε να μειώνεται το 2012, όταν ξεκίνησαν σοβαρές μειώσεις στις δημόσιες δαπάνες.

Ωστόσο, στον πίνακα επιδόσεων για την Ένωση Καινοτομίας του 2014 επιβεβαιώνεται ότι η Κύπρος συγκαταλέγεται ανάμεσα στις χώρες με καλές επιδόσεις στην καινοτομία, δηλαδή χώρες στις οποίες οι επιδόσεις καινοτομίας ανέρχονται στον μέσο όρο της ΕΕ.

Πράγματι, ενώ οι δαπάνες E&A στον τομέα των επιχειρήσεων εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλές (στάθμιση στο ΑΕΠ είναι 5% του μέσου όρου της ΕΕ), η Κύπρος επιτυγχάνει δαπάνες καινοτομίας σε τομείς εκτός της E&A αρκετά υψηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ, χάρη στις ενδοεπιχειρησιακές καινοτομίες των ΜΜΕ και τη συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις ή φορείς. Συνεπώς, οι επιδόσεις είναι μέτριες σε όλα εκτός από έναν δείκτη ο οποίος προσπαθεί να αξιοποιήσει την οικονομική επίδραση της καινοτομίας (απασχόληση σε δραστηριότητες υψηλής έντασης γνώσης, εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας, πωλήσεις καινοτομίας).

Τα αποτελέσματα του προγράμματος επιχειρηματικής καινοτομίας (4 εκατομμύρια ευρώ) που ξεκίνησε από το υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού απέδειξε ότι οι ΜΜΕ της Κύπρου ήταν έντονα δεσμευμένες σε δραστηριότητες καινοτομίας. Οι πόροι του προγράμματος απορροφήθηκαν πλήρως, καθώς υποβλήθηκαν 83 αιτήσεις και χρηματοδοτήθηκαν 41 σχέδια, αξίας άνω των 6 εκατομμυρίων ευρώ. Ο τομέας ΤΠΕ (42 αιτήσεις, 16 χρηματοδοτήθηκαν) μπορεί να χαρακτηριστεί ως ο σημαντικότερος μοχλός καινοτομίας σε ολόκληρη την οικονομία.

Από την πλευρά της πολιτικής, έχει πλέον αναγνωριστεί ότι η συμμετοχή των επιχειρήσεων στις δραστηριότητες Ε&Α μπορεί να έχει εμποδιστεί από θεσμικούς παράγοντες, πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες στο σύστημα κινήτρων, καθώς και πολιτικές που ευνοούν τον ακαδημαϊκό χώρο παρά τις ανάγκες των επιχειρήσεων να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Συνεπώς, τον Σεπτέμβριο του 2013 συγκροτήθηκε εθνική επιτροπή έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Αυτή αποσκοπεί στην επανεξέταση του εθνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας και στη διατύπωση σχετικών συστάσεων σχετικά με την διακυβέρνησή της άμεσα από τον Πρόεδρο. Το έργο της επιτροπής έχει ολοκληρωθεί και το αποτέλεσμά της υποβλήθηκε στον Πρόεδρο στις 26 Μαρτίου 2014. Μολονότι αποδόθηκαν αρμοδιότητες σε διάφορα υπουργεία, ο υπέρτατος στόχος της επανεξέτασης ήταν η δημιουργία μιας νέας ενιαίας δομής διακυβέρνησης στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται για πρώτη φορά η έρευνα, η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα. Αυτή η έκθεση, μαζί με την στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης που εκπονήθηκε για την προγραμματική περίοδο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, αναμένεται να ενταχθεί στην εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας 2014-2020. Αυτό θα περατωθεί στο τέλος του 2014.

3.13.4 Ενέργεια, πρώτες ύλες και βιωσιμότητα

Οι υψηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας έχουν ανασταλτική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας. Τα πιο πρόσφατα στοιχεία των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας για βιομηχανικούς πελάτες δείχνουν ότι είναι οι υψηλότερες στην ΕΕ. Επιπλέον, στην Κύπρο ανέρχονται στο 95% περίπου των τιμών

για εγχώριους πελάτες, ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ είναι περίπου 65%.

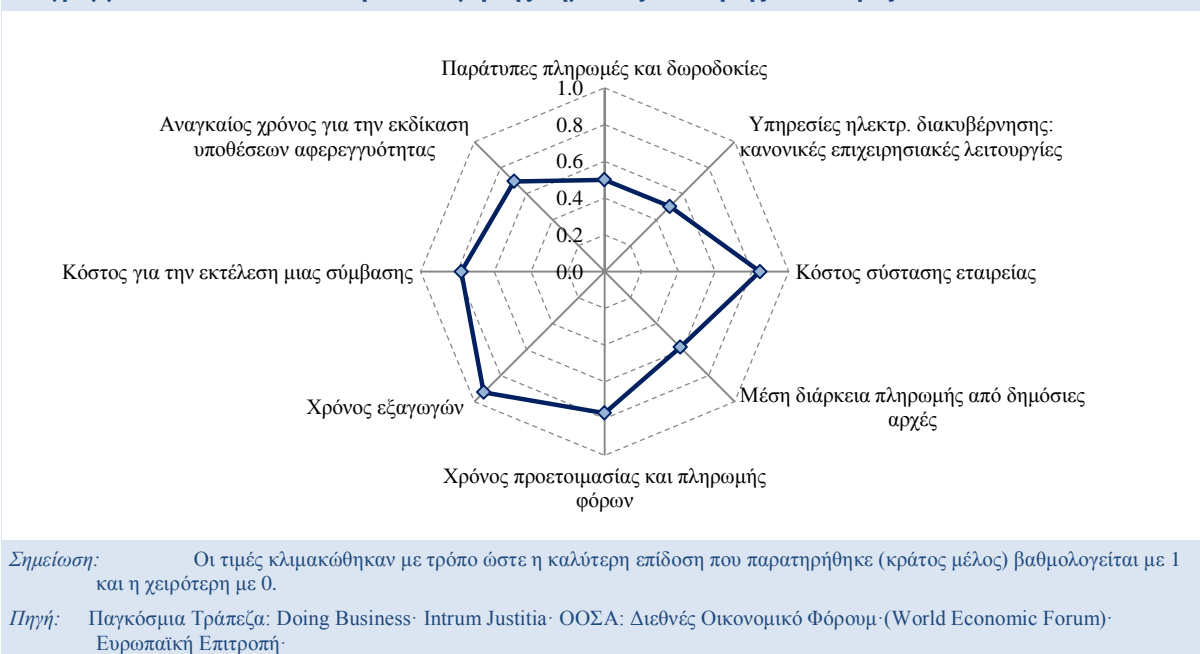
Η πλήρης απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού επιτεύχθηκε επίσημα τον Ιανουάριο του 2014, αλλά δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί στην πράξη. Η Αρχή Ηλεκτρισμού της Κύπρου, ένας ημιδημόσιος φορέας, εξακολουθεί να είναι ο μοναδικός προμηθευτής.

Στο μεταξύ, η κατάργηση του πρόσθετου τέλους που επιβλήθηκε μετά την έκρηξη που κατέστρεψε τον ηλεκτροπαραγωγικό σταθμό Βασιλικού, καθώς και η καθοδική τάση των τιμών πετρελαίου είχαν συνέπεια την πτώση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, κατά 17% σε σύγκριση με το τέλος του 2012. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου αναθεωρεί τη μεθοδολογία τιμολόγησης για να διασφαλίσει ότι οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας αντανακλούν τα έξοδα και βασίζονται σε κίνητρα και εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις.

Το φυσικό αέριο που ανακαλύφθηκε στην νότια ακτή δεν αναμένεται να φθάσει στο νησί πριν από το 2019. Μια ενδιάμεση λύση έχει σχεδιαστεί για τον εφοδιασμό της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με φυσικό αέριο ώσπου να καταστούν διαθέσιμα τα εγχώρια αποθέματα φυσικού αερίου. Μια πρώτη πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος για την προσφορά φυσικού αερίου στην Κύπρο δεν προσέκλυσε προσφορές που θα μπορούσαν να μειώσουν την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας. Μια νέα διαδικασία υποβολής προσφορών για μια δεκαετή σύμβαση για εισαγόμενο φυσικό αέριο φαίνεται να έχει ξεκινήσει. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, μπορεί να υπογραφεί σύμβαση στο δεύτερο ήμισυ του 2014, και η προμήθεια φυσικού αερίου θα αρχίσει το 2016.

Έτσι, μεσοπρόθεσμα, το μείγμα ενέργειας θα εξακολουθήσει να κυριαρχείται από αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου, μολονότι αναμένεται να αυξηθεί ραγδαία το σημερινό πολύ μέτριο μερίδιο της ανανεώσιμης ενέργειας. Τα προϊόντα πετρελαίου αντιστοιχούν στο 94,9% της ακαθάριστης κατανάλωσης ενέργειας το 2012, ενώ μόνο το 3,6% της ηλεκτρικής ενέργειας παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, παρά το αξιοσημείωτο δυναμικό σε ηλιακούς και αιολικούς πόρους. Αλλά οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αυξάνουν τη συμβολή τους στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το 2012, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές τριπλασιάστηκε σε σύγκριση με τα επίπεδα του

Διάγραμμα 3.13.2 Γενική κατατομή της δημόσιας διοίκησης — Κύπρος

2010, κυρίως λόγω της αύξησης της παραγωγής αιολικής ενέργειας. Το ποσοστό ανήλθε στο 6,5 % το 2013.

3.13.5 Πρόσβαση σε αγορές, υποδομές και υπηρεσίες

Λόγω της σημερινής (σχεδόν) πλήρους εξάρτησης από εισαγόμενα προϊόντα πετρελαίου, η Κύπρος παρουσιάζει μεγάλο έλλειμμα στο ενεργειακό ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών. Ωστόσο, η προσαρμογή στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών συνεχίστηκε το 2013. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη σημαντική μείωση των εισαγωγών (-16,2 %), σε συνδυασμό με καλύτερες επιδόσεις εξαγωγών, λόγω μεγαλύτερων εσόδων από τον τουρισμό. Ωστόσο, αυτό αντισταθμίστηκε εν μέρει από περαιτέρω μείωση των εξαγωγών του τομέα παροχής χρηματοπιστωτικών και άλλων επιχειρησιακών υπηρεσιών. Συνεπώς, οι τρέχουσες συναλλαγές κατέγραψαν έλλειμμα 1,9 % του ΑΕγχΠ το 2013, σε σύγκριση με το έλλειμμα του 6,9 % το 2012.

Ο ρυθμός εξαγωγών εμπορευμάτων σε τρίτες χώρες έχει επιβραδυνθεί, ενώ οι εξαγωγές στην ΕΕ παρουσιάζουν κάποιες ενδείξεις σταθεροποίησης.

Το σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων στην Κύπρο, που εγκρίθηκε από τη Βουλή τον Μάρτιο, μπορεί να ενισχύσει τον ρόλο της χώρας στο διεθνές εμπόριο.

Σοβαροί περιορισμοί σε σημαντικούς τομείς μεταφορών όσον αφορά τις ώρες εργασίας (π.χ. λιμένες, αποθήκες) υπήρξαν οι κυριότερες αιτίες καταγγελιών από τους ενδιαφερόμενους. Δυο μόλις εβδομάδες αφότου η Βουλή έδωσε το πράσινο φως, το Συμβούλιο των Υπουργών ξεκίνησε τις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης για το λιμένα της Λεμεσού με την απελευθέρωση του εμπορικού του κλάδου.

Επιπλέον, η Κύπρος δεσμεύτηκε να καταργήσει την απαγόρευση της εισόδου και την άσκηση των νομοθετικών ρυθμιζόμενων επαγγελματικών υπηρεσιών για τις οποίες ισχύουν προκαθορισμένες ή ελάχιστες τιμές (συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και αρχιτεκτόνων). Η βελτίωση της ποιότητας και η μείωση του κόστους των επαγγελματικών δραστηριοτήτων θα μπορούσε να έχει πολλαπλασιαστική επίδραση στην οικονομία μεσοπρόθεσμα, επειδή αυτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε διάφορες συμβατικές και νομικές υποχρεώσεις για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

3.13.6 Δημόσια διοίκηση και επιχειρηματικό περιβάλλον

Στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, η Κύπρος επιδιώκει επίσης τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της καλύτερης δυνατής σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, κυρίως επανεξετάζοντας το μέγεθος, τους όρους απασχόλησης και τη λειτουργική οργάνωση των δημόσιων επιχειρήσεων.

Ένας από τους άξονες του σχεδίου δράσης για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης είναι να βελτιωθεί το ρυθμιστικό πλαίσιο και να αναπτυχθεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government). Η στρατηγική θα βασίζεται στο εθνικό σχέδιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας που εγκρίθηκε το 2007 με βάση τρεις πυλώνες: 1) τη νομοθετική απλούστευση· 2) τη μείωση του διοικητικού φόρτου· 3) την εκτίμηση των επιπτώσεων της νομοθεσίας. Θα περιλαμβάνει επίσης την έξυπνη νομοθεσία. Στο μεταξύ, έχει σχεδόν ολοκληρωθεί μια δέσμη μέτρων για τη μείωση του διοικητικού φόρτου κατά 20% περίπου, αλλά δεν πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση και συνεπώς είναι δύσκολο να εκτιμηθεί αν ο ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι επιτεύχθηκε πράγματι εξοικονόμηση 150 εκατομμυρίων ευρώ.

Για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government), η Κύπρος σκοπεύει να δημιουργήσει μια ειδική ομάδα, στην οποία θα συμμετέχουν όλες οι σχετικές υπηρεσίες, για την προώθηση της ψηφιακής στρατηγικής όπως καθορίστηκαν στο εθνικό ψηφιακό θεματολόγιο του 2012.

Επίσης θα εξεταστεί και το θέμα της αστικής δικαιοσύνης. Αξιολογείται η δημιουργία διοικητικού δικαστηρίου και το Συμβούλιο της Επικρατείας αναθεωρεί τους διαδικαστικούς κανόνες για την μείωση της διάρκειας των δικαστικών διαδικασιών.

3.13.7 Συμπεράσματα

Η χρηματοοικονομική κρίση που έπληξε την Κύπρο σήμανε την πτώση ενός οικονομικού μοντέλου που εξαρτιόταν έντονα από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Μολονότι το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής βρίσκεται σε ομαλή πορεία και η ύφεση σε πραγματικούς όρους είναι πιο ήπια από ό,τι αναμενόταν, έχουν πληγεί διάφοροι τομείς οι οποίοι

είχαν ηγετικό ρόλο στα υψηλά ποσοστά ανάπτυξης των προγενέστερων ετών. Οι αυστηροί πιστωτικοί όροι, τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης και η επιδείνωση της αγοράς εργασίας αποτελούν τους παράγοντες που επιβραδύνουν την οικονομική ανάκαμψη.

Η Κύπρος θα μπορούσε τώρα να επωφεληθεί από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 για να χορηγήσει μερική χρηματοδότηση ώστε να αναπροσανατολίσει την οικονομία της σε ένα πιο βιώσιμο οικονομικό μοντέλο σύμφωνα με το πνεύμα της στρατηγικής για την Ευρώπη του 2020.